

Educació Primària (Marta Armengol)

Al llarg del dia d'avui, mestres, famílies i alumnes han exposat les idees relacionades amb el treball que heu realitzat en cadascun dels eixos del Projecte Educatiu Vedruna. A partir de la lectura de les vostres aportacions es desprèn que reflecteixen un **estil de vida d'escola** centrat en **l'alumne, en les exigències del segle XXI i en les necessitats de les famílies**.

Ens hem imaginat com podríem traduir aquesta vida d'escola a l'etapa de primària i per això us proposem **6 reptes** per reflexionar-hi.

—Repte 1: **La convivència (entre alumnes, famílies, mestres...)**.

El clima positiu i familiar de les escoles Vedruna comença pel bon ambient entre tots els professionals del centre, docents i no docents, amb la seva transmissió dels valors i la missió del Projecte Educatiu Vedruna. És molt important que a les aules fomentem la pràctica d'hàbits per aprendre a viure i conviure amb la finalitat que tot es faci per convicció i no per obligació.

També cal que hi hagi consciència de les problemàtiques socials i culturals de les persones que formen part de la comunitat educativa per tractar-les de la forma més assertiva i empàtica possible, sempre amb la finalitat de formar persones en tota la seva globalitat i integrar-les en el context que les envolta.

Per millorar la convivència és important generar un clima de confiança i alegria a les escoles, fomentar la participació de les famílies en les activitats de l'escola per millorar el sentit de pertinença i el clima de confiança; ens cal escoltar-les i donar resposta a les seves necessitats i preocupacions.

- A les nostres escoles, vetlem per tenir i mantenir aquest clima positiu i familiar?
- Estem tots alineats en la transmissió, la visió i els valors de l'escola?
- Com tractem les problemàtiques socials i culturals?
- Treballem fixant-nos en la globalitat de l'escola, o ens centrem cadascú en la nostra etapa o cicle?
- Com integrem la diversitat d'alumnes que tenim a les nostres aules?
- Quin ambient es respira entre els professionals del centre, els alumnes i les famílies?

—Repte 2: **La comunicació (alumne-nen-família-entorn).**

Que les Escoles Vedruna estan en ple període de canvi i efervescència és un fet real que es fa visible en diferents plans comunicatius.

La comunicació és un fet inherent al nostre temps i, com a tal, requereix un tracte molt especial. D'una banda, cal multiplicar i flexibilitzar aquests espais i el temps de comunicació amb els alumnes i les famílies per poder analitzar a fons el seu progrés acadèmic i el desenvolupament personal; creiem en la implicació i en la participació de les famílies en el Projecte Educatiu del centre i en els processos de millora de l'escola.

Per altra banda, aquesta comunicació ha de tenir unes característiques molt determinades: ha de ser transparent, franca, fluida i cordial.

- Vulguem o no, l'escola comunica; però, tenim identificat com es produeix aquesta comunicació?
- És sempre fluida, constant i transparent?
- Escoltem sempre les famílies, les seves necessitats?
- Busquem punts de trobada més enllà de l'aula?

—Repte 3: **El perfil del mestre.**

A l'hora de descriure el perfil d'un mestre Vedruna, ens adonem que ens trobem davant d'una persona que integra múltiples característiques que el converteixen en un educador integral.

El mestre Vedruna és aquell que implementa a les aules noves estratègies metodològiques, que fomenta l'esperit crític per resoldre els reptes de les situacions quotidianes, sempre a partir de la motivació i dels interessos dels alumnes perquè l'aprenentatge esdevingui vivencial, significatiu i proper.

Un mestre de les nostres escoles fomenta la recerca autònoma de la informació i la presa de decisions per apoderar-los i convertir-los en protagonistes del seu propi aprenentatge, sense obviar l'assoliment de les competències que defineix el currículum. Impulsa, també, l'autogestió del grup, donant rols als alumnes que fomentin la seva responsabilitat.

És un mestre acompanyant, guia, orientador que prioritza l'escolta, el respecte, l'esforç, la paciència i que tracta a tots els alumnes per igual, entenent les diferències i les emocions durant tot el seu procés d'aprenentatge. És un model de transmissió de valors, mediador de conflictes, també transparent, dialogant, que incorpora l'educació emocional i que integra a l'aula alumnes amb necessitats educatives especials, tot respectant els diferents ritmes.

d'aprenentatge. És una persona que observa i vetlla per totes les activitats que es desenvolupen en els diferents espais del centre, que fa partícips els alumnes en algunes decisions que els afecten i que és transmissor dels valors de la paciència, la constància, la confiança i la seguretat per fer créixer i aflo- rar la seva millor versió, en tots els àmbits de la vida.

Finalment, un mestre Vedruna organitza l'aula, adjudicant rols a cadascú, ajuda els alumnes a planificar-se, a ser autònoms i rigorosos, sempre do- nant-los les eines necessàries perquè se sentin segurs de si mateixos i apre- nguin el valor del compromís i de l'autoexigència. Els dona el temps necessari per desenvolupar les seves tasques, fent un bon seguiment del seu procés i premiant-los l'esforç realitzat i estimulant el gust per les presentacions acu- rades, les reflexions prèvies i les exposicions públiques. Necessitem alumnes empàtics i creatius, capaços de pensar abans d'actuar.

—L'acompanyament de l'alumne és un aspecte clau que defineix un mestre Vedruna, però, ¿som sempre conscients que ensenyem més amb el que fem que amb el que diem, i que sempre i en tot moment, sigui quin sigui el con- text d'aprenentatge en el qual ens trobem, estem ensenyant? No oblidem que som un exemple de modelatge per als nostres alumnes i famílies.

- Projectem sempre una imatge bona, positiva, respectuosa i dialogant?
- Engresquem i mostrem interès i entusiasme en allò que volem transmetre?
- Organitzem i gestionem bé les eines i recursos necessaris per atendre tots els alumnes de l'aula, tenint en compte la diversitat?
- Premiem sempre l'esforç dels alumnes i els encoratgem a donar el millor de si mateixos?

—Repte 4: **La transversalitat (de continguts, de disciplines, d'aprenentatges...)**. Per tal que l'aprenentatge esdevingui vivencial, significatiu i proper, un mestre de les nostres escoles es compromet a portar les classes ben preparades i programades, amb rigor. També a fer un treball sistemàtic d'observació d'aula, a recollir, revisar i corregir totes les tasques que realitzen els alumnes i a mostrar-nos com a referents de la cultura de l'esforç, inculcant-los uns bons hàbits de treball i d'estudi, emfasitzant les seves potencialitats, respectant els ritmes de treball i dirigint-nos a ells amb positivitat.

Tenim clar que hem d'incorporar metodologies que integren la interdisciplinarietat, l'experimentació..., implicant els alumnes activament en el bon funcionament de l'aula i de l'escola, adaptant els continguts del currículum a la realitat de l'entorn, creant un interès per aprendre. Ens cal fer-los partícpis en la tria de continguts, activitats i mètodes d'aprenentatge, tenint en compte les seves necessitats i interessos i fomentant la seva curiositat i participació.

També hem de potenciar la transversalitat de la música i les arts plàstiques dins del treball curricular del centre, desenvolupant l'esperit artístic, la imaginació i incorporant a les nostres aules models com la gamificació, el treball per projectes... que han d'estar connectats amb la realitat; aprendre dels més grans i ser exemple per als més petits els omple de satisfacció, treballar en grup també els motiva. La utilització de mètodes assemblearis fomenta l'argumentació i el feedback entre iguals com a eina d'expressió dels diferents punts de vista.

La utilització de mètodes i dinàmiques interactives, de descobriment, de manipulació... sabem, perquè en tenim evidències neurocientífiques, que és la millor opció, en els temps actuals, en lloc d'omplir-los de continguts per memoritzar.

Amb tot això, i tenint en compte l'escenari digital actual, creiem en la incorporació de forma sistemàtica i transversal de la tecnologia digital com a eina quotidiana d'ensenyament-aprenentatge per encaminar-nos cap a un canvi metodològic motivador, propi d'una escola innovadora i avançada, que els obri una porta al món. Aquest canvi ens porta a la formació constant i actualitzada que permeti crear entorns en els quals es puguin compartir i socialitzar les tasques i que ensenyin als alumnes a fer un bon ús, i no un abús, de les tecnologies.

Fomentar l'ús de les diferents llengües en un context real i motivador, amb la incorporació de la metodologia AICLE, així com treure el màxim partit dels recursos i serveis que tenim al nostre abast, afavoreix el treball de la llengua de forma transversal i no com una simple eina de comunicació, de col·laboració i d'intercanvi.

- Donem les eines necessàries a l'alumnat per fer una bona recerca de la informació, o només els obrim la finestra immensa, i sovint «perillosa», del Google com a única opció?
- Què valorem més, els processos o els resultats?
- Com incorporem la interdisciplinarietat a l'aula?
- Sabem adaptar els mètodes i continguts per tal que cadascú trobi el seu camí cap a la millora contínua?
- Programem tasques cooperatives que els convidin a entendre's i a treballar la resiliència per fer front als reptes del futur?
- Som suficientment crítics i selectius, o només estem immersos en modes transitòries?
- Dotem als alumnes amb tècniques d'estudi?
- Amb quina freqüència fem activitats o projectes de treball cooperatiu, que els motiva més que no pas treballar de forma individual?
- Quin pes donem al teatre, a la dansa, al dibuix o a l'educació física? Recordeu que per als alumnes són matèries tant o més importants que les altres.

—Repte 5: **El pla urbanístic (relació amb l'entorn, xarxes internes...).**

Les Escoles Vedruna són centres que afavoreixen la creació d'entorns agradables, càlids, acollidors i serens, «decorats» a partir dels interessos dels alumnes i on tots desitgem i volem que els espais comuns (patis, passadissos...) esdevinguin espais d'aprenentatge perquè els nens se sentin a gust, acollits, valorats i estimats a l'escola. Tenim clar que hem de vetllar per un clima positiu i d'estil familiar a l'escola, fomentant als alumnes l'esperit de superació en tots els àmbits de la seva vida.

Als alumnes els agrada veure'ns alegres i positius, que els regalem somriures sincers, que els fem comentaris de reforç positiu, que sapiguem intervenir, amb eficiència, en els conflictes; que comptem amb la seva opinió en l'organització de l'aula i de les activitats del centre, que col·laborem amb les famílies en benefici seu i que tinguem en compte que cadascú té unes circumstàncies particulars a casa.

Com a mestres Vedruna, apostem per despertar la consciència ecològica dels alumnes, incorporant en el treball diari activitats i dinàmiques per treballar la sostenibilitat, convertint-nos en referents davant la problemàtica mediambiental que ens envolta.

- Com visualitzem la nostra escola? Com ens agradaria que fos? Com són els espais?
- I el pati, com l'organitzem? Què es fa, durant les estones d'esbarjo? Els ajudem a gaudir de la diversitat d'activitats que ofereix un pati d'escola?
- Què fem per crear espais reals d'aprenentatge?
- Disposem de zones confortables, modernes i engrescadores que afavoreixin el desenvolupament de les potencialitats?
- Confiam suficientment en els alumnes perquè puguin desplaçar-se amb més autonomia per l'escola?
- Parlem de la realitat que els envolta?
- Els apropem al món exterior perquè puguin viure, veure i entendre de prop les coses?

—Repte 6: **La celebració (on som, el projecte al qual pertanyem, el país, la llengua, la terra, els valors, la continuïtat, l'oportunitat, el fet cristià...).**

Finalment, l'últim repte, el de la celebració. Les Escoles Vedruna promovem el respecte envers el gènere humà a partir d'un treball de transmissió en l'educació en valors, essent fidels als nostres orígens, als principis fundacionals de la Institució Vedruna i als valors essencials de l'Evangeli, per afavorir el sentiment de pertinença al Projecte Educatiu Vedruna, a la nostra terra, a la nostra llengua i als nostres valors.

El full de ruta en aquest repte de la celebració ens ha de conduir a consolidar la competència espiritual, la interioritat i la transcendència en els nostres alumnes.

Hem de garantir la vivència dels diferents temps litúrgics, de forma individual i col·lectiva, vetllant sempre pel respecte, la tolerància, el diàleg interreligiós i introduint nous elements que ajuden al coneixement i al creixement personal, tant per als alumnes com per als docents i pares, com poden ser la meditació, la relaxació, el mindfulness, el ioga... També hem de garantir l'ús de la llengua catalana com a llengua vehicular del centre, així com el coneixement de les festes i tradicions de la nostra terra i del nostre país per formar persones més compromeses i acollidores, persones que estimin el país, la

llengua i la cultura, i per ajudar-les a viure i entendre aquelles festes que són pròpies i que provenen del nostre pòsit cultural i religiós.

Les Escoles Vedruna som escoles obertes, plurals i solidàries, compromeses amb les multirealitats de les persones que les integren i que incorporen els elements més significatius de la nostra cultura i la manera de ser en el treball curricular, aprofitant la pertinença a una gran xarxa educativa: Vedruna Catalunya.

Amb tot això, estem contribuint en la formació d'alumnes respectuosos, positivament crítics, capaços de discernir el bé del mal, voluntariosos amb la societat, actius i treballadors. També contribuïm a la participació activa de les famílies en les diferents celebracions escolars.

- Tenim establert un calendari de celebracions a l'escola?
- Convidem les famílies a les activitats de celebració que realitzem?
- Realitzem celebracions religioses obertes, que permetin la participació a tota la tipologia d'alumnes?
- Els ensenyem l'existència del teixit associatiu del nostre entorn?
- Incorporem en el dia a dia espais de reflexió i interioritat?

Moltes gràcies a tots.

Concloc la ponència d'aquesta magnífica jornada i celebració amb una adaptació, de collita pròpia, de la lletra de la cançó «Mil ocells».

Gràcies!

No oblidem el camí
si ens porten lluny els vents.
Un dia vam ser aquí
i no ens va faltar res.

No és el pas del temps
qui ens porta a créixer;
són els seus cops.

I cada cop
que ens aixequem de terra,
vencem la por.

Deixem-nos anar d'allò que ens pesa,
prenem el vent amb la incertesa,
sentim la flama i deixem néixer el
nostre instint.